

80-річчя**академіка НАН України Я.М. ГРИГОРЕНКА**

12 жовтня виповнилося 80 років відомому вченому в галузі механіки і прикладної математики академіку НАН України Ярославу Михайловичу Григоренку.

Я.М. Григоренко народився у Києві в 1927 р. У травні 1942 р. був вивезений на роботи у Німеччину, де працював на фермі. У січні 1945 р. втік. Після поневірянь, повернувшись додому, добровільно пішов до армії, де служив з березня 1945 р. по жовтень 1948 р. Після вимушеної перерви у навчанні вступив до 9 класу вечірньої школи, яку закінчив у 1950 р. із золотою медаллю. У тому ж році Ярослав Михайлович став студентом механіко-математичного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. По закінченню навчання в 1955 р. всю свою трудову діяльність він пов'язав з Інститутом механіки НАН України. Тут Я.М. Григоренко подолав шлях від старшого інженера до головного наукового співробітника, з 1977 р. по 1987 р. працював заступником директора інституту з наукової роботи. В 1961 р. він успішно захистив кандидатську, а в 1970 р. — докторську дисертації. З 1978 р. — член-кореспондент АН УРСР; з 1992 р. — академік НАН України.

Своїми працями Ярослав Михайлович зробив вагомий внесок у низку розділів механіки деформованого твердого тіла. Він розробив основні положення теорії коніч-

них оболонок змінної товщини за умов різних силових і температурних впливів. Було розвинено теорію анізотропних шаруватих оболонок із шарами змінної жорсткості. Для оболонок обертання довільного обрису на основі континуальної схеми він розробив підхід до чисельного вирішення широкого класу задач про визначення напруженого стану при несиметричному навантаженні. Запропонований підхід за своєю ефективністю, стійкістю і точністю перевершує низку інших методів, відомих у вітчизняній і закордонній літературі. Розв'язано широкий клас задач про напружений стан і коливання товстостінних неоднорідних анізотропних оболонок в уточненій і просторовій постановках. Отримано важливі результати з механіки гнучких оболонок у класичній та уточненій постановках; запропоновано підходи до розв'язування задач і проведено дослідження напруженого стану ізотропних і шаруватих ортотропних оболонок у докритичній і закритичній областях; розроблено підходи до розв'язування двовимірних нелінійних задач і досліджено поведінку оболонок під дією неосесиметричних силових і температурних навантажень. Я.М. Григоренко запропонував методи для розв'язування диференціальних рівнянь у частинних похідних у задачах механіки на основі нетрадиційних підходів з використанням сплайн-функцій і дискрет-

них рядів Фур'є. Крім того, він одержав важливі результати з біомеханіки в області стоматології. Розроблені вченим і його учнями методи розрахунків мають велику універсальність, апробовані на практиці, впроваджені й широко використовуються при проектуванні й створенні раціональних конструкцій в енергомашинобудуванні та ракетно-космічній техніці.

Отримані Я.М. Григоренком наукові результати відомі широким колам фахівців у нашій країні й за кордоном, відображені у 26 монографіях і більш ніж 400 наукових статтях. Ярослав Михайлович створив наукову школу, у якій під його керівництвом проводиться велика робота з розвитку різних аспектів теорії та розробки методів розрахунку в галузі неоднорідних анізотропних оболонок і пружних тіл. Він підготував 7 докторів і 40 кандидатів наук, які працюють як в Україні, так і за її межами.

Я.М. Григоренко брав участь у багатьох міжнародних конференціях, симпозіумах і семінарах, які відбувалися в Японії, США, Греції, Німеччині, Бельгії, Великій Британії, Австрії, Польщі.

Внесок ученого в механіку твердого деформованого тіла відзначений кількома преміями. За цикл робіт із загальної теорії оболонок і дослідження полів напружень в оболонках складної будови й форми Я.М. Григоренко з авторським колективом визнаний гідним Державної премії УРСР

у галузі науки і техніки (1979). Він є автором четвертого тому багатотомної монографії «Методи розрахунку оболонок», відзначеної Державною премією УРСР у галузі науки і техніки (1986). Йому присуджено іменні премії — ім. М.К. Янгеля АН України (1985) та ім. О.М. Динника НАН України (1996).

Ярослав Михайлович проводить велику науково-організаційну роботу. Він є заступником академіка-секретаря Відділення механіки НАН України, членом Національного комітету України й членом Російського національного комітету з теоретичної та прикладної механіки, входить до складу наукових рад НАН України з проблем «Механіка деформованого твердого тіла», «Підвищення надійності й довговічності машин і споруд», «Наукові основи теплових машин», «Обчислювальна математика». Він член редколегії міжнародного наукового журналу «Прикладная механика» та інших часописів. Заслуги Я.М. Григоренка у цій сфері відзначено урядовими нагородами: орденом Трудового Червоного Прапора, вісьмома медалями та Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Ярослава Михайловича зі славним ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, нових звершень та наукових відкриттів.

70-річчя академіка НАН України В.Т. ГРІНЧЕНКА

4 жовтня виповнилося 70 років знаому вченому в галузі механіки академіку НАН України Вікторові Тимофійовичу Грінченку.

В.Т. Грінченко народився в 1937 р. Навчався в Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка, де розпочав свою дослідницьку роботу під керівництвом вида-